

Klau, kā skan akordeons!

Gitu Āboliņu, Dobeles Mūzikas skolas pedagogi, dažkārt dēvē par Dobeles galveno akordeonisti. Un taisnība vien ir - gan daudzi jaunie akordeonisti izaudzināti, gan pati bieži uz skatuves muzicējusi, gan akordeonistu festivālus organizējusi. Intervijai Gita piekrīt ar piebildi, ka to dara, lai visiem pateiktu, cik lielisks instruments ir akordeons.

- Akordeons ir patiešām unikāls instruments, uz kura var atskaņot gan saturā, gan noskaņās, gan spēles tehnikā daudzveidīgu mūziku - sākot no senās, no klasiskās mūzikas līdz pat džezam un mūsdienu mūzikai. Nu, protams, arī tautas mūziku! Akordeona vēsture gan nav tik sena, tas Eiropā ienāca tikai 19. gadsimta beigās. Sākumā par to teica - skaļš mūzikas instruments, tālu sadzirdams, to var spēlēt kafējnīcās, laukā, visur. Bet, pamazām pilnveidojoties gan instrumentam, gan repertuāram, akordeons nonāca arī līdz koncertskatuvei.

Es teiktu - sirsniņš instruments. Mūsdienās daudzi komponisti tāpēc raksta tieši akordeonam.

- Man vienmēr ir šķitis, ka, salīdzinot, piemēram, ar klavierēm, akordeons ir arī daudzkrāsaināks, tāds īsti sulīgs instruments...

- Katram instrumentam ir atšķirīga skaņas rašanās, tas arī nosaka to, kā tas skan. Tomēr galvenais, lai labi skanētu, ir spēlētāja meistarība un spēja skanējumam klāt pielikt savas emocijas. Spēlējot akordeonu, skaņa veidojas sajūtu un emociju kontrolētu kustību rezultātā. Tas jāsaliek kopā ar spēles tehnikas prasmēm. Un, ja bērns mūzikas skolā iemācās to darīt, viņš pats to no sirds var izbaudīt.

- No savas pieredzes varu teikt, ka sākumā jau tā gribēšana spēlēt ir liela, bet ne visi spēj aiziet līdz galam.

- Jā, ar to ir jārēķinās. Pāiet kāds laiks, un padsmiņnieku gados muzicēšanas iedvesma tiek nomainīta ar citām lietām, kas kļūvušas aktuālākas. Tas nenotiek bieži, bet ir audzēkņi, kas pamet mūzikas skolu.

Bērni uz mūzikas skolu visbiežāk atnāk kopā ar vecākiem. Dažreiz instrumentu paši ir izvēlējušies vai klasesbiedri ieteikuši, savureiz mēs, skolotāji, palīdzam. Bet ar akordeonu diezgan daudzās ģimenēs atrodas arī kāda saistība - mājās bieži glabājas instruments, ko spēlējis vectēvs, varbūt kāds no vecākiem gribējis mācīties.

Tomēr visbiežāk bērnus pie mums atved vecāku vēlme attīstīt sava bērna spējas.

Ar katru bērnu jāstrādā individuāli, katram jāsameklē piemērota programma. Ir tā, ka bērns baidās, ka viņam nesanāks. Tad skolotājam jāmeģina viņu iedrošināt. Sākam pamazām, lēnītēm. Apgūstam notis, mācāmies pareizi sēdēt, taustiņus sameklēt. Dažkārt arī pašai jāuzraksta mazajiem piemēroti skaņdarbiņi par viņiem tuvām lietām. Skatāmies pa logu - tūlīt būs upes dziesma.

Tad varbūt sekos pīlītes dziesma. Tā viņš pamazām iesaistās. Ir jāspēlējas kopā ar bērnu. Ir nepieciešama atraktivitāte mācību procesā. Man patīk arī pašai spēlēt akordeonu audzēkņiem: paklausies, cik skaisti skan! Vai tu arī gribētu tā spēlēt?

Mūzikas skola bērniem audzina pacietību un izturību, māca nebaidīties uzstāties publikas priekšā, attīsta domāšanu, koordinācijas spējas. Tās ir lietas, kas būs noderīgas visai dzīvei. Satraukumu, spēlējot publikai, atsver gandarijums un prieks par izdevušos priekšnesumu. Man gribas, lai audzēkņi un viņu vecāki var lepoties ar iespēju būt mūzikas pasaulē! Galvenais, lai pietiek pacietības gan bērniem, gan vecākiem. Un nav jau svarīgi, vai bērns vēlāk būs vai nebūs mūziķis. Ir būtiski nonākt šajā mūzikas vidē, kas ir pavisam cita pasaule. Tā paver ceļu emocijām.

Audzēkņi regulāri piedalās mācību koncertos, pasākumos pilsētā un novadā, dodas uz draudzības koncertiem citās mūzikas skolās. Talantīga audzēkņa un pedagoga nopietns kopīgais darbs nereti kādu aizved uz konkursiem - tā ir mūzikas skolas darba ierasta sastāvdaļa.

Daudzi audzēkņi izvēlas doties tālāk pa mūziķa ceļu. Pēc mūsu skolas beigšanas absolventi var turpināt mācības kādā no mūzikas vidusskolām, pēc tam - augstskolā. Arī izvēloties kādu citu profesiju, bieži vien rodas kāda vajadzība pēc mūzikas skolā iegūtajām zināšanām.

- Kā tu pati sāki spēlēt akordeonu?

- Mana dzīve ar akordeonu ir saistīta kopš desmit gadu vecuma, kad saņēmu vecāku Jaungada dāvanu - nelielu akordeonu. Sāku kaut ko spēlēt, un beidzās ar to, ka vecāki aizveda mani uz Jelgavas bērnu mūzikas skolu. To pabeidzu, pēc tam - arī Jelgavas Mūzikas vidusskolu. Bija dažādi koncerti, konkursi Latvijā, Lietuvā, Igaunijā gan solo, gan ansambli, gan arī akordeonistu orķestri. Tā bija ļoti vērtīga pieredze, un par to liela pateicība manam skolotājam Valdim Miezītim.

Tad studēju Lietuvas Valsts konservatorijā Viļņā, kur jau mācījās vairāki Latvijas akordeonisti, jo Latvijas konservatorijā akordeona spēles programma netika piedāvāta. Nācās gan izturēt nopietnu konkursu, gan arī iegūt Kultūras ministrijas atļauju.

Mācījās neklātienē, uz Viļņu braucu ar nakts vilcienu. Vienā rokā čemodāns, otrā - smagais akordeons. Visu janvāri un visu jūniju bija garās sesijas, tad vēl īsāka - martā. Janvāri un jūnijā

bija jāsatavot arī nopietna solo programma. Bērniem, kad tie saka, ka nespēs iemācīties kādu garāku skaņdarbu, parādu nošu grāmatu - lūk, arī 16 lapas var iemācīties. Slodze pamatīga, viegli nebija, bet ieguvu spēles pieredzi, draugus. Cilvēks taču ir ļoti elastīgs, prot pielāgoties, un akordeonisti ir īpaši izturīgi.

- Vai tavā ģimenē ir arī citi mūziķi?

- Vecākiem ar mūziku nebija nekādas saistības. Dēls Māris gan ir pabeidzis mūzikas skolu. Viņš spēlēja trompeti, patīk arī bungas. Pašlaik viņš ir ārzemēs, un muzicēšana diemžēl nenotiek.

- Kā tu, jelgavniece, nokļuvi Dobeles mūzikas skolā?

- Pēc mūzikas vidusskolas beigšanas uz Dobeli manu uzaicināja toreizējā skolas direktore Māra Ķirne - Rozentāle. Kopš tā laika esmu Dobelē. Sešus gadus vēl braukāju uz darbu no Jelgavas, līdz sāku dzīvot Dobelē. Dažus gadus paralēli strādāju arī Jelgavas mūzikas vidusskolā.

- Diezgan bieži tevi ar akordeonu redz arī uz skatuves.

- Man patīk spēlēt, man patīk piedalīties, man patīk būt daļai no notikumiem. Gadu gaitā ir nācies spēlēt dažādos notikumos un dažādos sastāvos: kopā ar manu bijušo audzēkni Ingu Atkačovu, manu audzēkņu ansambļa sastāvā, kopā ar pūtēju orķestri «Dobeles». Ir spēlēts dažāda sastāva instrumentālās kapelās tautas deju kolektīviem, arī vietējā teātra izrādei, Sidnejas teātra viesizrādei Dobelē. Muzicēju pat vilcienā Rīga - Dobeles ceļā laikā un vilcieniņā Tērvetes dabas parkā.

Daudzu gadu garumā esmu bijusi koncertmeistare dažiem deju kolektīviem. Kopā ir piedzīvots daudz jauku brīžu gan mēģinājumos, gan koncertos un ārzemju izbraukumos. Mēģinājumu spēlēja klavieres, braucienos mans uzdevums ir «dzīvā mūzika», tātad - akordeons. Dažreiz vajadzīga deju mūzikas kapela, tad jāveido aranžējumi, jāorganizē mūziķi.

Diezgan ilgu laiku notiek sadarbība ar Dobeles vācu biedrības vokālo ansambli «Die Lustigen» - akordeona pavadījums dziesmām skan vāciskāk. Tagad biedrība ir uzaicināta tikties ar Vācijas vēstnieku Latvijā, un būs atkal jādzied un jāspēlē. Protams, uz-

Gita Āboliņa.

stājoties ir vēl uztraukums, bet tas pāriet, tiklīdz sāk spēlēt. Pieredze ir liela, un nav jau arī vairs smagu solo programmu. Tas jau ir pagājis laiks.

- Tev nav bijis ambīciju kļūt par akordeona «zvaigzni», tādu kā Ksenija Sidorova?

- Nē, laikam nē. Katram cilvēkam dzīve iekārtojas citādi. Tas ir arī atkarīgs, vai pedagogi un ģimene tevi bīda uz lielām ambīcijām. Man ir sanācis pedagoģiskais darbs.

- Vai tava ambīcija varētu būt festivāls «Zemgales akordeonists»?

- Jā, var sacīt, ka Zemgales akordeonistu pulcināšana Dobelē ir mans skolas darba lolojums. Festivāls notiek kopš 1999. gada, un tajā piedalās Zemgales mūzikas skolu akordeona klases audzēkņi un pedagogi.

Ik pa laikam mūzikas skolu pedagogi tiek konkursos, semināros, un tomēr likās, ka tiekamies pārāk reti. Nolēmām, ka jāsabrauc kopā biežāk. Un sanāca tā, ka pasākuma organizēšana bija jāuzņemas man. Tas lēnām pārtapa par akordeonistu festivālu, kas vienmēr notiek Dobelē.

Festivāls prasa ļoti, ļoti lielu darbu. Bērniem jāiemāca koncerta repertuārs, jāveido aranžējumi gan savam ansamblim, gan arī jāuzraksta partitūras lielajam orķestrim. Un tad visi daudzie organizatoriskie darbi, kopējais pasākuma redzējums... Tajā visā, protams, piedalās skolas administrācija, palīdz kolēģi. Festivāla koncertam katra skola veido savu programmu, bet noslēgumā visi kopā muzicē apvienotajā orķestrī - parasti ap 50 dalībniekiem. Tas ir foršākais brīdis, kad visi kopā esam uz skatuves. Skan vareni.

Pēdējais festivāls notika 2020. gada pavasarī, dažas dienas pirms pandēmijas pasludināšanas, un tas bija pirmais festivāls jaunajā koncertzālē «Zinta». Nu mums ir lieliska satikšanās vieta. Divi pandēmijas gadi, protams, šīs mūsu tikšanās ir apturējuši. Tomēr mēs ļoti gaidām, kad atkal varēsim tikties un muzicēt.

Man gribas, lai maniem audzēkņiem būtu iespēja pielietot savu spēles prasmī, saņemt aplausus, būt piederīgiem. Gribas, lai arī viņiem būtu kas brīnišķīgs piedzīvots, ko atcerēties no saviem skolas laikiem.

- Ja tu nebūtu mūzikas pedagogs, kas tu vēl varētu būt?

- Varbūt es varētu būt dizainere. Man ļoti patīk proporciju un krāsu sakarības. Gribas, lai ir skaisti. Dažreiz man arī iznāk uzņemties kādas telpas vai pasākuma vizuālā noformējuma veidošanu. Arī skolā man dažkārt uztic sakārtot un noformēt telpas. Liekas, ka tas man padodas, un man tas ļoti patīk.

Skolas laikā Jelgavā nodarbojos arī ar vieglatlētiķu, skrējēju vidējās distances. Bija gan treniņnometnes, gan sacensības tepat Latvijā, Igaunijā, Moldovā un arī panākumi. Iespējams, būtu varējusi izvēlēties ar sportu saistītu profesiju. Bet man bija jāizšķiras - mūzika vai sports. Abus savienot nebija iespējams. Paliku mūzikā.

- Kur tev rodas tā lielā enerģija?

- Laikam tomēr mēs katrs piedzimstam jau ar sava lieluma spēku un varēšanu. Dažreiz interese pēc palasu arī horoskopus, vai patiešām ir tā, kā tajos rakstīts. Un izlasīju, ka tiem, kuri dzimuši 25. decembrī, no augšas ir dota liela enerģija. Tā kā tas nav mans nopelns, tā enerģija man vienkārši ir.

Jā, čīkstētāja es neesmu. Reizēm vienkārši saku: «Kas jādara, tas jādara.» Tā jau arī ir - jādara, un viss!

Anita Banzīņa

Foto no Gitas Āboliņas personīgā arhīva

MAF

Mediju atbalsta fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem
Par lappuses saturu atbild raksta autors